



Flitsend: Het vliegveld is niet meer, maar in het Militaire Luchtvaart Museum wordt het verleden in ere gehouden. Recht de altijd vredige Soesterduinen. FOTO'S COR DE KOCK

Reeën op de landingsbaan

Fietsroute Utrechtse Heuvelrug

Waar ooit vliegshows werden gehouden en F16's de lucht in gingen, krijgt nu de natuur voorrang.

Vliegbasis Soesterberg is hermetisch afgesloten. Op één strook landingsbaan na. Daarover kun je sinds mei een stukje fietsen, als voorproefje op de volledige opening van de militaire vliegbasis die vanaf 2014 staat gepland. Tot dan toe, dus ook vandaag, is op het fietsrondje Vliegveld Soesterberg hooguit een glimp van de militaire gebouwen te bespeuren die er hun rol vervulden. Wel toegankelijk is het Militaire Luchtvaart Museum, waar allerlei vliegtuigen staan opgesteld en waar liefhebbers zich kunnen uitleven in een F16-simulator of op het 'droge' een vrije val met parachute kunnen maken.

Het vliegen op Soesterberg begint in 1910 met vliegshows die de Maatschappij voor Luchtvaart organiseert. Maar de Maatschappij gaat al in 1912 failliet. De staat wordt eigenaar en Soesterberg wordt bakermat van de luchtmacht. Als de Tweede Wereldoorlog uitbreekt komt de basis in handen van de Duitsers, hij wordt verwoest, weer opgebouwd en tijdens de koude oorlog dient hij als NAVO-vliegbasis. Totdat na de val

van de Muur in 1989 de militaire functies worden afgebouwd. Op 15 juni 2009 komt het vliegveld in handen van de provincie Utrecht en breken er opnieuw andere tijden aan voor Soesterberg. Stukje bij beetje zal het worden teruggegeven aan de natuur en de centrale schakel vormen waarlangs dieren en planten zich op de Utrechtse Heuvelrug heen en weer kunnen bewegen.

KOZAKKENPUTTEN

'Hart van de Heuvelrug' wordt dit project genoemd, en aan de infrastructuur rondom de vliegbasis worden de bedoelingen al zichtbaar. Drie ecoducten passeert de route. Het eerste (in aanbouw, over de A28), zal vanaf 2011 natuurgebied Ericaterrein verbinden met de bossen waarin de Kozakkenputten liggen. Deze oude waterputten, gegraven toen de omgeving hier nog een droge heivlakte was, vormen nu een fraai natuurgebied van akkers, bossen, eikenhakhout en oude singels.

De werkzaamheden aan het ecoduct lijken al in voorbereiding, maar fietsers kunnen ongehinderd passeren. Hoewel... een verdwaalde wandelaar doet zijn beklag. „Te voet moet je een reis om de wereld maken om simpelweg een spoor over te steken, maar voor elk hert en konijn wordt een ecoduct aangelegd om veilig aan de overkant te komen.”

Het volgende ecoduct heet Beukhagen, genoemd naar het aangrenzende landgoed. Daar is Het Utrechts Landschap bezig de Amerikaanse eiken te vervangen door inheemse boomsoorten als zomereik en wintereik. Vervolgens voert de route door Den Dolder. Wat daar vooral opvalt zijn de fraaie villa's en imposante bomen.

Tussen de schaarse bladeren door zijn de cilindervormige straaljagershelters te zien, waarin afgelopen winter een schaapskudde overwinterde.

KOPEREN BLAADJES

Wie de bordjes 'doodlopende weg' negeert, het spoor twee keer oversteekt, en de plek is gepasseerd waar een derde ecoduct wordt gebouwd, komt ten slotte terecht in het Willem Arntszbos. Een erg mooi bos, en vandaag heerlijk stil. Geen mensen, geen geluid, wel een pakket glanzende koperen blaadjes op het fietspad. En op een open plek, uitgestrekt tussen de bomen, een ecologisch beheerde akker waarvan de percelen bij toerbeurt worden ingezaaid. Een informatiebordje verwijst naar een boerendorp, dat al in 838 in de boeken voorkomt, maar op raadselachtige wijze is verdwenen. De bewoners zouden om het stuivende zand de benen hebben genomen.

Stuifzand is er nog steeds, even verderop in natuurgebied De Soester Duinen. Het witte zand licht op tussen de grillige dennen. Nog wat laatste kilometers vals plat langs het glooiende landgoed Paltz, en dan komen de hekken van vliegbasis Soesterberg weer in zicht. Een oranje streep licht strijkt over de landingsbaan, dan verdwijnt de zon achter paarse wolken. De winter komt eraan.

—Nanda Raaphorst



wat, waar & hoe

■ De route

Het Rondje Vliegbasis Soesterberg is 30 kilometer lang. Hij is niet gemarkeerd maar de pdf van de route is te downloaden via www.utrechtslandschap.nl.

■ Start- en eindpunt

Op de parkeerplaats aan de Van Weerden Poelmanweg tussen Soestduinen en Soesterberg kan gratis worden geparkeerd.

■ Openbaar vervoer

Rotterdam CS/Den Haag CS - station Den Dolder of Soest, ca. 1 - 1.15 uur reistijd, overstap in Utrecht CS. Meerdere keren per uur mogelijk.

■ Fietsuur

Soest: Ben de Bruin, Gallenkamp Pelsweg 1, 035 6012857.

■ Horeca

Bij de start restaurant 't Hoogt, vlakbij Spotters Hill, open di t/m vr 11.30-21 u; za/zo 10-21 uur, 0346 351509; langs het spoor in Soestduinen: Restaurant De Soester Duinen, open ma t/m za vanaf 10 uur, 035 6036010.

■ Meer informatie

Militaire Luchtvaart Museum, Kampweg 120, Soesterberg. Open: di t/m vr 10-16.30 uur, za/zo 12-16.30 uur. In de winter op za gesloten. Toegang gratis. Met restaurant Escadrille en museumwinkel. www.militaireluchtvaartmuseum.nl

Zie voor meer informatie over Het Utrechts Landschap (030 2205555): www.utrechtslandschap.nl



Stichting
Het Utrechts Landschap

■ De twaalf provinciale Landschappen en het AD maken samen deze pagina. Het Utrechts Landschap is een van de twaalf Landschappen die de natuur dichtbij huis veiligstellen voor de toekomst. Dat kan mede dankzij de steun van een groot aantal donateurs en de Postcode Loterij.